

Bokrecension

The Nine-Eyed Agate

Poems and Stories av Jangbu

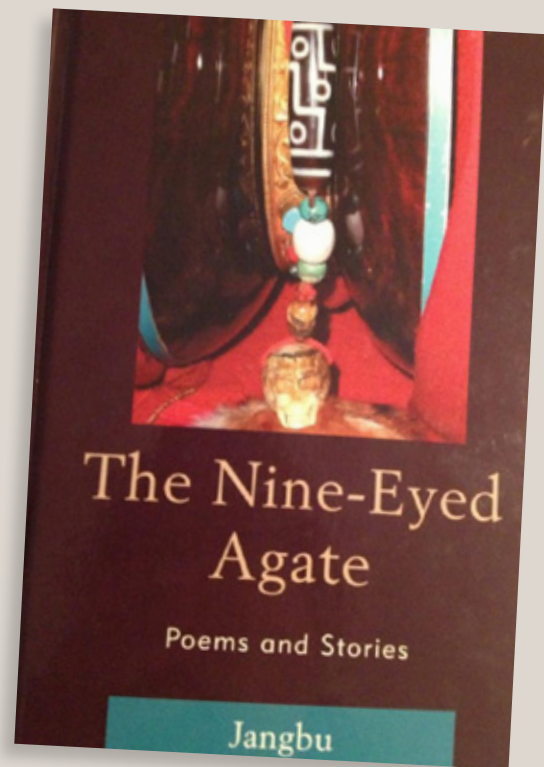
i översättning av Heather Stoddard

Recension och svensk översättning
av Katrin Goldstein-Kyaga

Jangbu, eller Dorje Tsering Chenaksang som är hans riktiga namn, är en av Tibets mest kreativa och karismatiska diktare. Han växte upp i en nomadfamilj i Sokpo i Amdo med nio syskon och uppfostrades av en mor som var analfabet. Deras far, en före detta mongolisk munk, blev landshövding i Sokpo, vilket gjorde det möjligt för Jangbu att få en modern utbildning.

När han slog igenom med sin ”dunkla diktning” på fri vers, en riktning som på tibetanska kallas ribrab, bröt han med den gängse realismen, som länge dominerat den moderna tibetanska litteraturen. Liksom många av diktarna i Amdo i nordöstra Tibet, som är tvåspråkiga på tibetanska och kinesiska, har han läst en stor del av världslitteraturen i kinesisk översättning. Han har blivit tolkad på många olika sätt och han tycker om att bli tolkad, men ger inga förklaringar. Liksom för många andra tibetanska diktare spelar dunkelheten inte bara en litterär roll, utan utgör också en möjlighet att undgå censuren. Till skillnad från andra diktare har han fått tillstånd vistas utanför Tibet – han har undervisat tibetanska i Frankrike under många år. Ändå tillåts han återvända till Tibet varje sommar.

Namnet på diktsamligen *The Nine-Eyed Agate* syftar på den speciella vit- och svartmönstrade halvädalsten som tibetaner bär som smycken och amuletter, och som kan kosta åtskilliga hundratusentals kronor om de är gamla. De kan ha mellan ett öga och nio ”ögon”, dvs. ringar, och ju fler ögon de har desto mer värdefulla är de. Gzi-stenen är en stark symbol för det tibetanska, och Jangbu betraktar livet i Tibet, både med ironi, kvickhet och mysticism genom gzi-stenens ögon i sin poesi. Diktarna är rika på symboler hämtade ur den tibetanska kulturen. Samlingen innehåller större delen av Jangbus dikter från början av 1980-talet fram till nutiden. Det är en fascinerande läsning som jag varmt rekommenderar. *

Lotus

Chengdu, 1994

Imorse när jag läste dikter
Kändes de som om de vuxit fram
ur rostiga föremål från fordon
ur stillastående dammar.

Lotus-blommor som stolt växer upp
Som reser sig till ytan bland mjukt vita bubblor.

Dessa orosfyllda dammar var tyngda av sjukdom,
En hjärtats urgamla sjukdom.

